

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо покращення керованості та адміністрування соціальної підтримки сімей та демографічної політики» (реєстр. № 9318 від 23.05.2023), суб'єкт законодавчої ініціативи – народні депутати України Струневич В. О., Третякова Г. М. та інші.

2. Завдання законопроекту

Проектом акта запропоновано передати органам Пенсійного фонду України (далі – Фонд) функції щодо призначення допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, допомоги при народженні дитини, допомоги при усиновленні дитини, допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, допомоги на дітей одиницями матерям, тимчасової допомоги дітям, соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя, оплати послуги патронату над дитиною, державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, зокрема з інвалідністю, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, а також сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за патронатних вихователів, батьків-вихователів і прийомних батьків.

Крім того, змінами до Закону України «Про охорону дитинства» запропоновано перекласти функції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту в частині збору, аналізу та узагальнення інформації у кількісних та вартісних показниках щодо демографічного розвитку, стану, потреб домогосподарств на неприбуткову бюджетну установу, діяльність якої буде спрямовуватися, координуватися та контролюватися цим центральним органом виконавчої влади.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень акта впливатиме на видаткову частину державного бюджету та бюджету Фонду як у поточному, так і в наступних бюджетних періодах.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

У порушення частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) до законопроекту не подано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) і пропозицій про зміни до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000D72D2C007F009800

Підписувач Єрмоличев Роман Володимирович

Дійсний з 02.08.2021 12:10:58 по 02.08.2023 12:10:58

Міністерство фінансів України

09020-09-3/14951 від 02.06.2023

Також у пояснювальній записці до проекту акта пояснень та обґрунтувань соціального та економічного ефекту такої передачі, зокрема щодо чисельності осіб і фінансового ресурсу, що будуть вивільнені в органах соцзахисту / додатково залучені в органах Фонду, наявності матеріального та програмного забезпечення, ступеня готовності органів Фонду до виконання таких обов'язків, не подано.

Тому Мінфін позбавлений можливості здійснити фінансову оцінку та надати висновок щодо впливу проекту акта на показники бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

У Державному бюджеті України на 2023 рік коштів для забезпечення реалізації положень акта не передбачено.

Водночас розробник не визначив механізмів фінансового забезпечення відповідно до бюджетного законодавства реалізації акта в межах коштів, передбачених Мінсоцполітики у Державному бюджеті України на 2023 рік, бюджеті Фонду та подальших бюджетних періодах.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

1. Покладання функцій структурних підрозділів соціального захисту населення в частині призначення державних допомог сім'ям з дітьми на органи Фонду потребуватиме відповідного фінансового та людського ресурсу для виконання зазначених повноважень органами Фонду.

Проте до законопроекту не подано фінансово-економічного обґрунтування з відповідними розрахунками і пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

2. Такі пропозиції не передбачають упорядкування чисельності працівників місцевих органів виконавчої влади, на яких покладено відповідні функції, оскільки на Фонд покладено лише повноваження щодо призначення допомог сім'ям з дітьми, а питання виплат цих допомог через органи соціального захисту населення залишилися без змін.

3. Законопроектом не врегульовано питання функціонування та фінансового забезпечення діяльності Фонду під час виконання нових повноважень.

Відповідно до чинного законодавства фінансування адміністративних витрат, пов'язаних з виконанням функцій, покладених на органи Фонду, здійснюється за рахунок власних коштів, основним джерелом яких є надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на визначені законодавством цілі.

Спрямування єдиного соціального внеску на інші цілі не передбачено.

Тому покладання нових функцій на органи Фонду потребуватиме додаткових коштів на адміністративні витрати, що могли б бути спрямовані на виплату пенсій та матеріальне забезпечення застрахованих осіб.

Оскільки дефіцит коштів Фонду згідно з чинним законодавством покривається за рахунок коштів державного бюджету, відволікання цих коштів від основних функцій, покладених на Фонд, може потребувати додаткових бюджетних видатків, а також виникне ризик збільшення позик з єдиного казначейського рахунку на виплату пенсій.

4. Положення законопроекту стосовно покладання на неприбуткову бюджетну установу функцій збору, аналізу й узагальнення інформації у кількісних і вартісних показниках щодо демографічного розвитку, стану, потреб домогосподарств призведуть до уникнення від відповідальності, здійснення контролю та виконання завдань, покладених на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту.

Крім того, потребуватиме виділення додаткових бюджетних коштів і оплата діяльності такої установи.

5. На сьогодні відповідно до статті 87 Кодексу оплата послуг патронатного вихователя та виплата соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя здійснюються за рахунок коштів державного бюджету.

Згідно із Прикінцевими положеннями Закону України від 20.12.2016 № 1794-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» з 01.01.2027 такі видатки мають здійснюватися за рахунок місцевих бюджетів.

Натомість у законопроекті змінами до статті 256 Сімейного кодексу України положення щодо здійснення цих видатків з місцевих бюджетів виключається, тобто такі повноваження буде перекладено з місцевих бюджетів на державний бюджет, що суперечить нормам Кодексу і не може бути підтримано.

6. Термін набрання чинності законопроектом визначено через три місяці з дня його опублікування, що не відповідає вимогам частини третьої статті 27 Кодексу.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект потребує доопрацювання.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ